

PERIÒDICH CATALANISTA

SORTIRÀ CADA DISSAPTE

ANY XIII

BADALONA 6 MAIG 1911

NÚM. 493

Redacció y Administració: Lluch, 51, 53 y 55 y Sant Francesch, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

UNA CAUSA INTERESSANT

Al escriure aquestes ratlles s'està celebrant a la Audiencia la causa den Rivas, el famós autor del no menys famós projecte de la portada d'aygues a Barcelona, patrocinat y defensat per la majoria lerrouxista ab un zel digne de millor causa.

No es que la causa tingui en sí rés d'extraordinaria; una vulgar estafa portada a cap per uns quants cavallers quals antecedents els condempnen per endavant y de la que renunciem a donarne detalls, puig quan surti aquest número els nostres llegidors n'estaran ja ben enterats per la premsa diària. Lo important, lo trascendental es que'ls mateixos acusats d'haver estatat a diferents cases comercials de Barcelona estan també acusats per l'opinió pública d'haver intentat fer passar un projecte perjudicial pera la ciutat. Lo important, lo trascendental es que en el banquet dels acusats hi veu l'esperit públich a la majoria lerrouxista del Ajuntament de Barcelona, patrocinadora y defensora dels homes que avuy donen compte a la justícia de llurs actes. Com si no n'hi hagués prou de la consumació enèrgica que'l Parlament espanyol va llessar damunt del partit radical, encara li amenaça una altra condempna en la persona del seu patrocinat en el negoci de les aygues, acusat d'un delicta vulgar. Com si no n'hi hagués prou ab la responsabilitat moral del lerrouxisme, encara aquest continúa estenent la seva mà protectora sobre l'acusat y personatges significats del partit l'acompanyen fins al banquet ab la major despreocupació fent gala d'un rebaiament moral que'ls inhabilita pera tota actuació honrada.

El partit que aixís obra, el partit que comparteix la responsabilitat ab homes mancats de tota moralitat, no té dret a parlar en nom d'idees sempre respectables; l'opinió el senyala com un perill pera l'honrada

administració comunal y els homes honrats que conserven la consciencia de llurs actes, se'n separen pera no contaminarse ab l'obra immoral que estan portant a cap.

Si'l partit lerrouxista conservés tota la seva moralitat, ab la causa den Rivas estaria en perill, mes ara com ara poden els radicals estar tranquils puig sigui quin vulgui el fallo del Tribunal, l'opinió pública, el Parlament espanyol els ha judicat ja y la sentència que recaigui en la causa a que'ns referim, no será més que una confirmació de lo que está en la consciencia de tots.

Els partits demòcrates necessiten més que'ls altres una austeritat de principis exemplar pera portar a la pràctica llurs teories redemptores. Si no es aixís, estan perduts y el nostre partit radical se trova en aquest cas. L'immoralitat l'ofega y l'immoralitat el matarà.

NOTES LOCALS

OBRA DESTRUCTIVA

Els desacerts d'un grupo badaloní, el que s'atribueix la direcció del regionalisme local, son tan grossos y manifestos, que hem cregut era arribada la hora de parlarne pera posar ben clar la seva antipolítica y poch patriòtica actitud, al descobert.

Ben clarament s'ha vist que en la majoria del Ajuntament s'hi ha operat una escissió y que aquesta en lloch d'actuar en el Municipi independentment, sostenint el seu criteri polítich y defensant les seves orientacions econòmiques ha preferit després d'intentar una actuació destructora del govern de la majoria, que'ls lerrouxistes no haurien fet ab menys estridència y ab menys fonament, retirarse del Consistori,

deixant de complir aixís ab el deure que'ls imposa'l càrrech.

¿Quines rahons poden justificar semblant actitud? No'n trovem cap, perque si bé s'ha dit per algú que la majoria havia canviat d'orientació econòmica, no s'ha provat ni pels mateixos que ho diuen; també se ha acusat a la majoria de fer una política partidista en un determinat sentit, però aixó a més de no esser cert es ignoscent, perque'ls que fan dits càrrechs son precisament els que en l'actuació de la conjunció badalonina sempre han procurat imposar el seu criteri polítich, haventse separat dels demés en el primer moment que han vist que no podien esser àrbitres de la situació.

La separació dels referits elements regionalistes en el Municipi va tenir un prelude monstruós; la denuncia sense cap mena de proves, den Doménech, feta pera intentar desacreditar una Comissió de Consums, en uns moments oportunitissims pera fer mal, a l'entrada d'un any en que fatalment ha de sofrir rebaixa la recaudació del impost a causa del elevats preus del vi y de que no fou abundant la darrera cullita.

L'acusador no va poguer conseguir el seu intent de destruir la Comissió de Consums, però ara'ls seus estira-cordetes malgrat coneixer que es justificada la baixa de recaudació, ja la pregonen ab insidies, pera que ella els hi dongui un grapatet més de vots en les eleccions municipals, que es *precisament* a lo que's tira en el cas, pels aludits regionalistes desitjat y buscat, que no hi hagi solidaritat entre'ls elements autonomistes.

Hi ha un altre regidor a més den Doménech retirat del Consistori, en Pujol. El fet rescent d'haver donat dit senyor una conferencia als seus amichs, per nosaltres comentada y combatuda en molts dels punts tractats, ens estalvia parlarne avuy, empró en ella no s'atacá pera rés l'administració del actual Ajuntament, lo que prova que no han sigut causes administratives lo que han allunyat del Municipi an en Pujol. Ademés en el Consistori desde que fá de minoria en Pujol no ha impugnát cap projecte a excepció del cultural que discuti l'oportunitat, ni tampoch l'actuació econòmica de la majoria y en cambi hi ha anat en ús del seu dret, solsament en dies senyalats y a defensar determinats assumptes, com per exemple: l'abono per mermes als culliters, un nomenament d'auxiliar y a parlar den Plaja.

La retirada den Pujol la considerem filla d'una causa, la de que no vol cooperar en l'actuació de la majoria y no trovant medis llògichs y legals pera combátrela, se retira. No hi ha qui pugui dir lo contrari, car de ferho seria considerar al distingit ex-Arcalde incapacitat o bé enemich del interessos de Badalona, al suposarlo que deixés passar sense la seva impugnació coses que la seva conciencia considerés perjudicials pera'ls interessos públichs.

Ja poden cridar, donchs, els enemichs de l'actual majoria consistorial ahont hi ha representació de totes les tendencies solidaries; tots els fets proven que l'Ajuntament de Badalona segueix l'honrada actuació comensada en Janer de 1906, y que la gloria de la sal-

vació de Badalona correspon a tots els nostres homes y no a uns determinats, com ab fins polítichs y poch nobles volen fer creurer al poble.

BERENGUER.

UNA COMUNICACIO

Nostre apreciat amich en Llorens Monés ens ha enviat la comunicació que ab molt gust insertém á seguit, donchs ve a provar una vegada més la inconsistencia de l'argumentació de que fá ús certa gent pera justificar campanyes que ningú pot arribar a compèndrer, a no ser que les guihin apassionaments personals que si poden per un moment satisfer la trista sentimentalitat roïna del qui pugui alzar bandera d'odis personals que rés, en rés ni per rés poden justificar, en cambi ofereixen prova palesa d'una manca absoluta del bon sentit que deu presidir tota acció de aquells qui pretenen demostrar que aspiren a escatir seriosament coses que están molt per demunt de les baixes passions personals, com son els interessos generals d'una població que tant ha costat d'aixecar a tots els badalonins honrats y que ara sembla que a alguns ben poch els hi interessa la conservació de la pau y benestar.

ALS REDACTORS DE «GENT NOVA»

Estimats amichs y companys de causa: Vos agrahiré la publicació de les següents ratlles per lo que per endevant vos en dona mercès el vostre amich

Llorens Monés Costa.

Un periódich local ha tingut a bé dedicarme insidiosament un solt ab l'intenció de mortificarme prenent fer posar en dubte la meva dignitat, empró no ho ha conseguit; es molt recent la data a que fá referencia pera que puguin haber fugit de la memoria de tothom els fets per els quals sembla volguer posar en interdicte la meva gestió en Consums.

El meu actuar durant el primer semestre de 1909, que pera fins polítichs avuy preté fer posar en dubte l'esmentat periódich, va agermanat en absolut ab el dels companys de Comissió, els meus volguts amichs en Lluís Ysamat y Lazzoli y en Antoni Ribó y Fargas, car s'ha de fer constar ben clarament que may se feu rés sens previ acort de tots tres y posat a la consideració del aleshores Alcalde en Martí Pujol.

En quant al cas concret dels empleats al quals pot referirse en el seu intencionat solt, no me'n hauria de ocupar; fou ben públich pera que hagi pogut esser esborrat; nó obstant, per si hi hagués algú que no volgués recordarho me remeto als companys de Consistori en aquella fetxa senyors Planas, Botey, Soler y Badia, Cuixart y Duñó, quins després de unes explicacions donades per el company Ribó, el qual per encàrrech del senyor Pujol va fer una informació particular sobre dit assumpte, van aprovar la nostra decisió de separar als esmentats empleats, que eren el

quefe del personal y un cabo del resguart de Consums.

La gestió del segon semestre fou presidida per el senyor Ysamat per haber sigut elegit Tinent d'arcalde al renovar-se l'Ajuntament en 1.er de Juliol, habentse ampliat la Comissió ab els estimats amichs y companys encare avuy de Consistori, en Juan Fló y en Joseph Sió, y me plau fer constar que se seguien les mateixes orientacions dels primer sis mesos, quins bons resultats se tocaren en 31 de Decembre al practicar-se la liquidació del any.

Abdues gestions varen tenir la sort d'esser aplaudides per propis y estranys y per aixó me es grat recordarho.

LLORENS MONÉS COSTA.

Badalona 1.er de Maig de 1911.

DE REIXES ENDINS

El dia es esplèndit, primaveral. El sol brilla en un cel intensament blau y al seu escalf les primeres fulles comensen a verdejar en els arbres; la pobra vegetació dels extrems de la gran urb reprén nova vida y ab el seu vert brillant alegra la vista. De la montanya baixen corrués de gent ab rostre alegre, dones ab maynada, homes ab barretina, cantant al compás dels més variats instruments. La naturalesa abandona el seu somni hivernal y'ls homes no podent permanceixer insensibles als encants de la nova estació experimenten l'alegria de viure, la joia d'un dia de llibertat passat a l'ombra dels pins, lluny del lloch de llurs tasques quotidianes.

Aixís arrivém al devant de la presó, el gran edifici silenciós ab aires de convent, de cosa morta. Entrém seguint al empleat que'ns fá amablement de *cicerone*. Una porta s'obra y's tanca darrera de nosaltres ab soroll de ferramenta. En el immens corredor tot es silenci; ni cants ni alegria, ni cel, ni flors, quelcom trist que pesa sobre'l visitant que no gosa aixecar la veu com si's trobés en una cambra mortuoria o en un recó de cementiri solitari.

A mida que anem avensant en la nostra visita, la semblansa ab un cementiri es més frapanta; llarchs corredors ab portes numerades que tanquen altres tantes sepultures de vius. Darrera de cada porta hi ha un home-número que deixa passar inconscientment el temps, inactiu y embrutit en la contemplació de les quatre parets de la seva cambra. Algunes cel·les son obertes: es que llurs estadants son a la sala de música ahont distrauen quelcom llur aburrimient seguint la batuta del mestre. Pujém y baixém escales, a través-ém patis, obrim y tanquém portes; arreu el mateix silenci, la mateixa soletat interrompuda aquí y allà per algun vigilant solitari, per algún empleat qui lleigéix plascevolament el diari a la mitja llum que's filtra per les altes y enreixades obertures. Passém per la capella abandonada ab el seu altar enlayrat al mitj, inaccessible com un far en illot inaccessible, com un far en illot solitari, com si volgués restar lliure de tot contacte ab l'impuresa que l'envolta.

En el pati de l'enfermeria ja hi ha quelcom de moviment; els malalts y convescents parlen uns ab altres, se passeijen al aire lliure, formen petits grupus y alguns se descobreixen al nostre pas ab aire entre humil y temerós.

Al *correccional* hi ha quelcom més de vida; l'isolament, el terrible sistema celular desapareix en part; donen la senyal y de per tot arreu surten corrués d'homes, molts ab el cistell o'l farcellet al bras, cap al menjador ahont seuen en comunitat mentres una *hermana*, símbol de la caritat en aquell lloch de càstich, distribueix la gens escassa minestra. Algunes sales ab eynes de treball donen idea de que allí, encara que poch, se fá quelcom, de que la vida dels reclusos no transcorreix ab la monotonía dels que sofreixen presó preventiva. Mes sempre el mateix silenci, el mateix aire conventual de cosa morta, la mateixa quietut de cementiri. La civilisació que ha suprimit els torments, que cuida del benestar material dels reclusos, que busca en l'higiene y l'acurada llimpiesa la manera de fer menys sensible llurs sufriments, ha ideat un altre sufriment moral, l'aïllament, quelcom qu'está contra la naturalesa de l'home sociable per necessitat y que'l deixa sol en inacabable hores devant del seus crims, de l'ombra de les seves víctimes, del corch dels seus vicis que'l roseguen lentament.

El reglament es igual pera tots, pel criminal empedernit, pel malversador de cabals, pel prés polítich, per l'ignoscent víctima d'una falsa delació o d'un erro d'aixó que'n dihem justícia. Tots sofreixen el mateix régim, tots viuen en el mateix espay, tots respiren el mateix aire.

Es l'igualtat de la llei o la llei de l'igualtat pera'ls que han intentat burlarla o l'han burlat sense saberho.

Seguim salés y més sales, corredors y més corredors, l'escola, la cuyna ahont se fá'l menjar per setcents homes, el forn de pá, totes les nombroses dependencies del inmens casal conegut ab el nom de presó model, tot net, lluent, mes sempre trist y silenciós. Els empleats d'uniforme, els penats que per lo llur bon comportament han sigut nomenats *ordenances*, ens saluden al pas.

Ja som a la sortida, el porter ens compta y passem. La porta s'obra y se tanca darrera de nosaltres ab soroll de ferramenta. En el pati ens despedim del nostre amable *cicerone* y prompte som al carrer, arrabal mitj urbanisat de la ciutat nova.

El dia es esplèndit, primaveral. El sol ja cap a la posta ilumina ab tonalitats irisades els camps d'un vert esmeragda y els seus raigs se reflexen en els vidres dels balcones. De la montanya propera baixen encara corrués de gent ab rostre alegre amarats de sol y d'aire sanitos per la llarga estada al aire lliure. S'ouen remors de cants y de música llunyana; una parella agafats per la cintura's perden pels indrets més solitaris. Enllá s'ovira el gran edifici silenciós, ab ayres de convent, de cosa morta.

J. CLIMENT.

Abril de 1911.

PETITES CRÓNIQUES

DE LA MODA

No es pas de la darrera moda parisenca, oh llegidor amich, que vuy parlarte; ni d'aquella ja famosa que fins a la ciència preocupa. Res de *culottes*; la gentilesa femenina mereix hàbits més gentils que'ls pantalons. Perdó; al parlar de les fembres ni tampoc deuria anomenarse tal paraula. La moda que motiva aquesta crònica no es altre que'l pentinat qu'are's porta.

May com are havien sigut tan senzillament escayentes les testes de les nostres damiseles; may havien sigut tan gentils com ab aqueixa suau ondulació del cabell a cada banda del cap pera lligarlo fàcilment al darrera.

No has observat, oh llegidor amic, la simplicitat d'aqueixa moda; el *no sé qué* de primitiva superioritat que adquireixen els rostres femenins. Aqueixes belles testes ens recorden, ens donen idea de lo que foren les inconegudes fembres de la Helada, d'aquella privilegiada terra de la que sols ne sabèm gloria y art, amor y bellesa.

Si les nostres damiseles no s'oblidessin may de portar una cinta del tò del vestit voltada en la part posterior del cap; si llur vestit fos quelcom més heleinat, un xich més túnica, o sense anar tan lluny, si llur vestit fos d'un senzill estil imperi (el qual si no estich mal informat tornarà a durse), oh, llegidor amich! llavors les nostres damiseles serien encisadores fins a lo sublim, serien el tipu ideal de dona grega, cortisana o verge, pero sempre esperitual, senzilla y bella.

Y quan passejarien indolents vora la mar, en les festives tardes del estiu, rosses o brunes, d'ulls brillants totes. ab el somris a flor de llavi, petonejades per la brisa mediterrània, l'imaginació del poeta veuria l'exacta traslació d'escenes d'Efese y Mytilena, de Delos y Corinthe, oiria cants de verges, notes de cítares y veuria atravessar en mitj del silenci dels passejadors, el rey de la ciutat vestit de porpra y en llitera d'or, a espatlles de sis esclaves nues...

Perdó encare, si la senzilla elegancia del pentinat qu'are's porta me du a visions d'uns temps y d'unes terres hermoses y llunyanes.

Oh, si les nostres fembres coneguessin sempre'l moment en que la moda es bella.

ALEXANDRE.

NOTES DE TEATRE

GENT NOVA. — *La victoria dels filisteus*, de l'Henry Arthur Jones.
— *Viatje de boda*.

La Victoria dels filisteus es una obra perfectament moral; no d'aquesta moral tallada a mida y que resulta patrimoni d'un grop d'homes associats per llur

comunitat d'idees, ja rel·ligioses, ja politiques y moltes vegades immorals—malgrat la paradoxa—sino de l'única moral qu'es pera tots els homes y no per un nombre determinat d'ells.

Avuy, época encara en que manca sinceritat y sobra miseria — miseria d'esperit — creu trovarse la veritat y la moral—donada lo hemogeni de les dugues coses—en la sanció general. en alló que tothom acorda qu'es veritat y qu'es moral; y aixó es fals, grandiosament fals, perque la moral y la veritat no necessiten del sufragi universal perque elles son allá ahont son y no precisament allá ahont alguns homes creuen véureles.

Generacions passades deyen qu'era veritat y moral lo qu' avuy creyém qu'es immoral y mentida y viceversa, com generacions futures sancionarán que la nostra moral es un convencionalisme—una immoralitat—y que de la veritat ne coneixíem poca cosa. Lo que prova que la verdadera moral y veritat no s'han conegut d'una manera absoluta, car de lo contrari, el temps no hauria marcat en elles una evolució.

Y en *La Victoria dels filisteus* tenim uns homes que's creuen esser amos de la moral, excluint d'aquesta propietat a tots aquells que no se someten a la seva inteligencia migrada ni dissimulen la seva gran hipocresia.

La moral de l'obra no es ni la d'en Jorgan ni la de Sir Valentine; la moralitat está en el descobriment dels hipòcrites y en l'arrepentiment del crapulós.

No es una gesta hermosa la de Alma Sulney al casarse ab Sir Valentine? No es moral la força de l'Alma no tement lo que diran els de Market-Pewbury? No obstant el poble sanciona que l'unió es immoral perque Sir Valentine es un escandalós; y tothom creu que la veritat está en lo que dictamina el poble, quan es justament tot el revés: el casament es puríssim perque en Valentine Tellowes está arrepentit y l'arrepentiment purifica y per altra part l'unió está sublimisada per l'amor d'Alma Sulney.

No puc extendrem en llargues consideracions sobre l'obra per la manca d'espai y temps; lo que si diré pera acabar de parlar de *La victoria dels filisteus*, es qu'es més immoral la «moral» dels Jorgan y compañía que la mateixa immoralitat de Sir Valentine al tenir tractes ab Sally Lebrune.

L'interpretació perfecta, espléndida. En Boix, un gran actor. Quin progrés desde la campanya Terrades-Casas a l'Espanyol fins a l'actual temporada de GENT NOVA!

En Clapés, correctíssim y acertat. En Campmany també bé. En Costa seria un perfecte actor cómic si no exagerés. En Navarro també molt bé. El noy Queralt molt bé. Y els demés compliren.

La Srta. Fornés molt bé; potser massa afrancesada. La Sra. Parrenyo bé, malgrat y les reminiscencies de melodrama; la Sra. Gandia acertada.

Per fi de festa *Viatje de boda* que fou ben interpretada y ab la que rigué molt el publich com acostuma a ferho ab tots aquests juguets en els que si pot fer un xich de circo-ecuestre.

NOMI

LA QUESTIO DE LES LATRINES

Un setmanari local publicà en l'edició del propi passat dissapte les bases que foren aprovades per l'Ajuntament en Juny de 1904 y per les que uns agricultors s'oferien establir el servey d'extracció de letrines per el sistema inodor. Pera completar l'informació del referit periódich, nosaltres publicuém avuy la base novena que presentá el «Gremi» però que no acceptá l'Ajuntament. Diu aixís la base no aprovada:

«Base 9.ª Siempre que por cualquier causa ó motivo el Ayuntamiento prohibiese la extracción de letrinas por el sistema actual de vasos abiertos y envases de madera, la presente concesión quedará firme en todas sus partes y tendrá la validez que en derecho corresponda por un plazo de quince años, que comenzarán á regir en la fecha del acuerdo aprobando la referida prohibición, durante el cual no podrá concederse el servicio de extracción de letrinas á otra entidad particular».

Per ella s'en dedueix que si l'empresa o «Gremi d'Agricultors» no té concedida l'exclusiva del servey no va esser pas perquè no ho desitjés, sinó perquè l'Ajuntament no va concedirla. Fem aquest comentari sense que ab ell pretenguém censurar al «Gremi de Agricultors», car acceptém que tota empresa mercantil que preté explotar un servey públich, se procuri les majors ventatjes possibles a favor seu, com els Ajuntaments tenen l'obligació de no establir privilegis de cap mena.

Ara bé, tota vegada que hi hagut qui ha fet veure que ara la «Mutua» de Barcelona influa a Badalona, no essent veritat y s'ha aludit a acorts del Ajuntament de 1893 sense publicarlos, volém completar l'informació publicant les bases que'n 1893 oferia la «Mutua de propietarios para la extracción de letrinas» y que *El Eco de Badalona* publicà en un suplement en 15 d'Abril de dit any, per acort del Ajuntament. Aquesta publicació la fem pera que tothom conegui les bases que allavors varen establir la «Mutua» y l'Ajuntament, y puguí formar criteri d'aquesta qüestió, que originá grans protestes per part de la majoria d'agricultors. En elles no s'hi establia l'exclusivitat del servey.

No preteném prejutar rés, nostra missió es purament informativa, car no hem vingut a les lluytes públiques pera defensar cap negoci, encara que siguin simpátichs com ho son tots els serveys públics a favor de l'higiene, perquè als que ls solliciten, com es molt natural, van preferentment a favor de la seva empresa y no se descuyden may de posar en les condicions o pactes alguna clàusula que ls permeti rescindir el servey sempre que ls negocis no ls resultin.

Vetaquí les bases que s'establien en 1893 y el parer de la Comissió correponent:

1.ª La Sociedad «Mutua de propietarios para la extracción de letrinas» queda autorizada para el funcionamiento de su sistema higiénico inodoro, con vacío fuera de poblado, en la forma que lo practica en Barcelona, Gracia y San Martín de Provensals.

La expresada autorización no implica el empleo forzoso del referido sistema por parte de los propie-

tarios y vecinos de esta villa, quienes podrán utilizar libremente el citado procedimiento ó seguir valiéndose del sistema antiguo, con arreglo á las Ordenanzas municipales y á los acuerdos del Ayuntamiento.

2.ª El servicio higiénico-inodoro á que se obliga «La Mútua» se entiende con respecto á todo el recinto urbanizado y que en lo sucesivo se urbanice en Badalona, pero no en cuanto á los caserios ó edificios situados en los suburbios ó afueras de la población, que no constituyan calles urbanizadas, ni tampoco á las calles de difícil acceso para los vehículos del mencionado sistema.

En dichos casos de excepción podrá la sociedad utilizar los carros y útiles que se mencionarán en el número sexto.

3.ª La Sociedad Mútua de propietarios estará obligada á practicar las extracciones de letrinas, que soliciten los interesados en ellas, dentro de las cuarenta y ocho horas de recibido el aviso y de convenido el servicio, hecha excepción de los días festivos.

En el caso de que la Sociedad cometiera alguna falta en la citada prestación, la Alcaldía podrá imponerle una multa á tenor de las prescripciones de la Ley Municipal, debiendo tener siempre en consideración las circunstancias que concurren para que aquella resulte no tan solo justa si que también equitativa.

4.ª Para mayor comodidad del vecindario establecerá la Sociedad en Badalona una sucursal de su Administración, la que estará facultada para recibir los avisos y convenir el servicio de extracción de letrinas.

5.ª La referida Sociedad podrá practicar libremente desde las cuatro de la mañana hasta el anochecer las operaciones propias de su industria, atemperándose en lo demás á las prescripciones de policía urbana de la población.

6.ª Los vehículos y demás material móvil que emplee «La Mútua» para prestar el servicio en Badalona serán en un todo conformes á los que utiliza en Barcelona, Gracia y S. Martín de Provensals, con la distinción establecida para la extracción de materia líquida y sólida. Los carros destinados á esta última clase de extracción podrán emplearse en los casos de escepción previstos en el número segundo.

7.ª El Ayuntamiento se reserva la facultad de autorizar á otra Compañía ó particular para que pueda practicar en Badalona la extracción de materias fecales siempre y cuando lo verifiquen por su sistema higiénico-inodoro, con vacío previo de los receptáculos fuera de poblado, y que acrediten poseer el material fijo y móvil necesario para que en todo tiempo y cualesquiera circunstancia, quede garantido el perfecto y completo servicio de que se trata.

Desde el momento en que dicha nueva autorización fuese otorgada, la Sociedad «Mútua de propietarios» quedará en libertad de cesar en sus servicios, de suspenderlos ó de seguir prestándolos á los particulares que quieran utilizarlos.

8.ª Así mismo y mientras subsista en la villa de Badalona el sistema mixto para la extracción de letrinas, ó sea mientras estas puedan ser voluntariamente mandadas extraer por el procedimiento inodoro ó el antiguo de vasos abiertos, «La Mutua de propietarios» estará en libertad de suspender ó de suprimir en absoluto el servicio avisándolo al Ayuntamiento con un mes de antelación.

9.ª En compensación del sacrificio que importa á «La Mútua» la introducción y organización del sistema higiénico-inodoro en Badalona y de los cuantiosos gastos que ha de reportarle el aumento de material y de caballerías el hacer extensiva la prestación del servicio á la citada villa, y atendido que lejos de otorgár-

sele una privativa más ó menos prolongada, el Ayuntamiento se reserva desde luego la facultad de conceder nuevas autorizaciones, con arreglo al número séptimo, dicho Cuerpo Municipal, para el único y citado caso de autorizar á otra Compañía ó particular para la extracción de letrinas, se obliga á indemnizar á la «Mútua de propietarios», antes de otorgar alguna nueva autorización, con la cantidad que por los expresados conceptos convengan las dos partes contratantes. ó en su defecto con la que fijen dos peritos por las mismas nombrados, ó un tercero por estos mismos elegido en el caso de discordia de los primeros, cual indemnización vendrá siempre á cargo del nuevo concesionario, á fin de que la autorización que se le otorgue no grave los fondos municipales.

10.ª No podrá otorgarse permiso para la instalación ó construcción de depósitos de acopio de materias fecales á ningún particular ni empresa sin que se conceda al propio tiempo á «La Mútua de propietarios» y, si á ésta le conviniera tenerlos dentro del término municipal con mayor ventaja de los propietarios y agricultores del mismo, el Ayuntamiento no pondrá á ello obstáculo, favoreciéndolo, por el contrario, dentro del círculo de sus atribuciones.

11.ª Podrá «La Mútua» valerse en todo tiempo de cualquier otro sistema ó procedimiento para la extracción de letrinas, que se invente ó introduzca en España, si lo considerase más perfecto ó ventajoso que el que aplica en la actualidad, mediante empero la conformidad del Ayuntamiento.

Entre tanto no podrá hacerse innovación alguna en el sistema, carros, llantas de sus ruedas y demás material operativo y de acarreo, á no mediar la previa conformidad del Ayuntamiento y de «La Mútua».

12.ª Si el Ayuntamiento acordara establecer algún impuesto ó arbitrio sobre las extracciones de letrinas, gravámen que en definitiva habria de pesar siempre sobre la propiedad y la agricultura que utilizan el servicio, deberá imponerlos en todo caso á los interesados que soliciten la extracción.

PACTO ADICIONAL.—En el caso que el Ayuntamiento de Badalona por causa de salud pública ó por cualquier otro fundado motivo acordara prohibir por completo en lo sucesivo el antiguo sistema de vasos abiertos y declarara exclusivo y obligatorio en la villa el procedimiento higiénico-inodoro para la extracción de letrinas, la Sociedad «Mútua de propietarios» y el Ayuntamiento pactan y concuerdan que la «Mútua» habrá de prestar todo el referido servicio en la villa con arreglo á los pactos de este contrato, excepto el del número octavo que resultará sin aplicación por contraerse al tiempo en que funcione el sistema mixto, ó sea la coexistencia del procedimiento higiénico-inodoro y del antiguo de vasos abiertos.

Barcelona veinte y cuatro de Marzo de mil ochocientos noventa y tres.—Por la Sociedad «Mútua de propietarios para la extracción de letrinas».

El Administrador, FRANCISCO GALOFRE.

«DICTAMEN DE LA COMISION.—*Excmo. Sr. La comision ha examinado con detención las condiciones que anteceden respecto de la «Mútua de Propietarios», y por lo tanto cree que se ajustan en un todo á los deseos del Ayuntamiento, por lo cual propone que pueda facultarse al Alcalde y presidente de la Comisión para que juntos autoricen la escritura de convenio ó condiciones con dicha Sociedad.*

Badalona 4 Abril 1893.

MIGUEL GARRIGA.—JOSÉ VENTURA GAUSACHS.—P. RENOM RIERA.—FRANCISCO CLARÓS.—FRANCISCO COSTA.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ DE SEGONA CONVOCATORIA
DEL DIA 4 DEL CORRENT

Comensá a les sis ab assistència dels regidors senyors Vehils, Monés, Batlle, Sió, Pagés, Antoia, Casas, Fló, San Martín, Serra y Costa, baix la presidencia del Alcalde en Joseph Vergés. Varen pendres els següents acorts:

—Aprovar l'acta de la sessió anterior.

—Concedir els permisos sol·licitats per en Joaquim Pujol y R. y J. Guixeras.

—Aprovar un dictamen de la Comissió de Foment admetent les 21 sol·licituts d'alumnes pera l'escola gratuïta de tall y no cobrir cap vacant fins al número de 15 que es el fixat.

—Aprovarne un altre sobre pago de comptes que importen 6.632'97 ptes.

—Passar a les respectives Comissions les instancies presentades per en Joan Ferrer pera instalar un motor de gas al carrer de Sant Bruno, núm. 131 y 133; altres den Joseph Estapé pera construir un terrat al carrer Reyat, 155 y pati de la casa número 49 del carrer de la Caritat; altre den Joan Riera Costa pera construir una comuna al carrer de Dalt, núm. 1; altre den Francisco Xiol pera fer varies obres a la del número 90 del carrer de Santa Madrona y un altre den Andreu Queralt pera que's rectifiquin els pous del carrer del Dos de Maig.

—Quedar enterats de la liquidació de la companyia de ferrocarrils sobre explanació y afirmat desde carrer número 9 al pas a nivell enfront la fàbrica den Gironés.

—Se acorda autorisar al Alcalde pera que junt ab els regidors que nomeni y l'arquitecte y enginyer municipals, assisteixin al replanteix oficial pera practicar les obres que ha de fer la Companyia desde el carrer de Mar a la fàbrica de Tey.

—S'aproven les nòmines de la brigada eventual de la passada setmana en la que'ls jornals pugen 368'50 ptes. y el carros 128 ptes.

Mocions.—En Serra demana s'activi l'obertura del carrer de l'Industria.

La presidencia contesta que aviat podrà dir quelcom sobre dit assumpte.

—En Serra demana se cambihi l'actual sistema de la recollida dels gossos vagabons. Passa a la Comissió.

En Vehils explica els treballs fets per la J. de P. de l'I. y M. pera extingir la mendicitat. Proposa s'encapsali la suscripció popular oberta a dit fi ab la cantitat de 250 ptes. mensuals. Queda vuit dies sobre la taula després de parlar en Fló, en Serra y en Batlle.

—En Vehils demana se posi un fanal al carrer de Marina entre'ls de Guimerá y Progrés y se renovin les aceres del carrer de la Mercé, Carme y part de Lluch.

En Batlle li contesta que ja está destinat colocar un fanal en dit lloch, passant les demés peticions a la Comissió corresponent.

—S'acorda a proposta den Casas obrir el dilluns vinent l'escola de Tall.

Y s'aixecá la sessió.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA»—Sardanes. Demà a dos quarts de sis de la tarda se'n ballaran alternanhi algun ball de societat, en la sala del nostre Centre.

Teatre.—La benemèrita «Secció Dramàtica» del nostre Centre celebrarà, el diumenge vinent dia 14 del corrent, el seu benefici en el Teatre Espanyol de nostra ciutat, posant en escena l'aplaudit drama en tres actes del malograt Frederich Soler (Pitarra) *El Ferrer de Tall*, desempenyant els papers de protagonista y *l'Esquerrà* els amichs en Joaquim Casas y en Joseph Terrades respectivament y corrent la direcció a càrrech d'aquest darrer; acabarà la funció ab l'estreno del quadro en un acte de costums gitanes, del modern escriptor en Juli Vallmitjana, *Els Zineàlols (Els gitanos)*.

Per encàrrechs de localitats dirigir-se al conserge.

**

JOCHS FLORALS.—Demà a dos quarts detres de la tarda tindrà lloch en la gran sala de Llotja de la vehina ciutatla poética festa dels Jochs Florals d'enguany.

**

«**Demaneu Sal Vichy Etat** *pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.*

Refuseu tota imitació.»

**

CARRETERA DE BADALONA A MOLLET.—El pasat dimecres comensaren les obres d'aquesta desitjada carretera que ha d'unir les esmentades poblacions.

**

OBITUARI.—Dilluns morí a Tarragona a l'avansada edat de 83 anys, en Francisco Ixart, pare del malaguanyat crítich d'art y avi del delegat de la sucursal de la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis de Badalona.

Rebi l'amich Ixart el nostre pésam per la pèrdua que l'afligeix en aquets moments.

**

«**Empleinse les mellors aygues minerals alcalines embotellades; Vichy-Hopital (estómac), Vichy Celestins (ronjons), Vichy-Grande Grille (fetxe).**

Son insubstituïbles.»

**

CAIXA D'ESTALVIS.—Durant la última setmana la *Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis* ha rebut per imposicions la quantitat de 256.488 pessetes y ha pagat per reintegres d'estalvi y per plassos mensuals de pensió 69.755 pessetes, havent obert 144 llibretes noves.

La Sucursal de Badalona ha ingressat per imposicions 3043 pessetes, ha pagat per reintegres 1.109 pessetes y obert 8 llibretes noves.

La prop-venenta setmana estarà de torn el vocal d'aquesta Junta de Patronat don Faustí Vehils.

**

SANT ANASTASI.—Com en els darrers anys en aquesta diada, se celebrarà processó que seguirà el curs acostumat.

**

OBITUARI.—El dijous passat morí en nostra ciutat el jove en Pere Giralt, fill de nostre amich el conegut fabricant de licors en Joseph Giralt.

A les proves d'afecte y de condol rebudes per l'amich y familia per tan sensible pèrdua hi unim la nostra ben sincera.

ESTADÍSTICA.—Durant el passat mes d'Abril s'han registrat en nostra ciutat 64 naixements, 32 defuncions y 25 matrimonis.

**

ATENEO OBRERO.—Ha comensat en aquesta entitat la classe de Solfeig y Piano a càrrech del Professor en Joaquim Riera. Els individus que desitjin matricularse a dita assignatura poden passar per la Secretaria de dit Centre.

Llegat de D. Vicens de Roca y Pi.—Badalona

Bonos repartits als pobres en el mes de Mars de 1911.

Districte	Carn	Gallina	Pa	Llet	Comestibles	Ptes.
1. ^r	211	195	202	348	15	315'20
2. ⁿ	218	114	145	164	9	204'75
3. ^r	297	197	144	156	62	269'—
4. ^{rt}	179	179	155	62	90	219'50
5. ^{nt}	107	107	111	15	31	125'05
6. ^e	243	128	127	102	—	187'55
7. ^m	416	323	127	251	—	349'60
Total.	1671	1243	1011	1098	207	1670'65

Fábrica de productos químicos

de

LLUIS BOSCH

Sant Felip y de Rosés, 71 y 73.—BADALONA

Trisol - (brea)

Poderós desinfectant, insecticida, microbicida y antiseptich d'eficás resultats pera l'Agricultura, Horticultura, Floricultura y Ganaderia.

Purgant pera les aus de corral que combat les seves malalties.

Sulfat-Cepal. Sulfat de coure especial pera les vinyes.

Aquests productos se troven de venda a Badalona en les droguerías de Alfons Maristany y Sayol germans.

Ensenyansa d'idiomes

Francés, Anglès, Alemany.
Gramàtica castellana y catalana.
Conferencies batxillerat.
Comptabilitat comercial.

Informarán: San Francisco 13.-BADALONA

Grans Cuadras

ab màgnifich xalet, pera vendrer, bara-
tissim. Comprenen tota una mansana
propia pera qualsevol industria y en el
millor punt de Badalona, a l'entrada de
la mateixa ciutat ab fatxada a la carre-
tera y al tranvia

Rahó: A. Querált, Temple, 13 Badalona
y Mas Bagá, Valencia, 346, Barcelona

Cases, terrenos y salts
d'aygua pera vendrer

Planos, peritacions y informes d'
agricultura general.

J. Ventura Gausachs, Périt Agrónom
Rector, 95. BADALONA

JOSEPH BUXEDA Y CUSCO

RELOTJER

Se fan tota classe de compostures en
rellotges, per dificultoses que siguin.

Sant Joaquim, 56
BADALONA

Espay pera 'l

SAVÓ CATALÁ

Camisería

COLLS, CORBATES y CAMISES

Especialitat en camises a mida

F. Vehils y Vidal

GRAN BARATURA DE PREUS

2 PORTAL DE L'ANGEL, 2
CANTONADA CARRER CONDAL

Anis del Mono

Se 'n venen frascos en lo kiosco instalat en la
Estació del ferro-carril de Badalona

DESPAIG:

Carrer de la Soletat, 7
Badalona